

Tasarım Stüdyosu Eğitiminde Web 2.0 Araçlarının Araştırma Amaçlı Kullanımı: Kullanıcı Kaynaklı Videolar Örneği*

Araş. Gör. Dr. Gizem Hediye Eren^{1*}, Doç. Dr. Fatma Korkut²

^{1*} Eskişehir Teknik Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Endüstriyel Tasarım Bölümü, Eskişehir, Türkiye, (ORCID: 0000-0003-1560-3237), gheren@eskisehir.edu.tr

² Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Endüstriyel Tasarım Bölümü, Ankara, Türkiye (ORCID: 0000-0002-9182-9134), korkut@metu.edu.tr

(International Conference on Design, Research and Development (RDCONF) 2021 – 15-18 December 2021)

(DOI: 10.31590/ejosat.1040033)

ATIF/REFERENCE: Eren G. H. & Korkut, F. (2021). Tasarım Stüdyosu Eğitiminde Web 2.0 Araçlarının Araştırma Amaçlı Kullanımı: Kullanıcı Kaynaklı Videolar Örneği. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi*, (32), 207-214.

Öz

Blog, vlog, wiki, anlık mesajlaşma ve podcast gibi Web 2.0 araçları, internet kullanıcılarının içerik oluşturup paylaşmalarına ve işbirliği yapmalarına olanak tanırlar, eğitim ve araştırma amaçlı kullanımlar için yaratıcı fırsatlar sunarlar. Kullanıcı kaynaklı içerik (KKİ) sunan çevrimiçi ortamlardan bir tanesi de video paylaşım platformlarıdır. Özel yaşamdan çalışma yaşamına ve kamusal alana, bilimsel ve teknik alanlardan eğitime kadar birçok farklı alanda video kullanımının ve paylaşımının büyük bir hızla artması, araştırmacıların çevrimiçi video paylaşım platformlarını zengin bir veri kaynağı olarak değerlendirmesine yol açmıştır. Birçok getirisine rağmen bu tür platformların eğitim ve araştırma amaçlı kullanımı çeşitli teknik ve etik zorlukları da beraberinde getirir. Bu çalışma, Web 2.0 platformlarındaki kullanıcı kaynaklı videoların (KKVler) tasarım stüdyosu eğitiminde araştırma amaçlı kullanımına odaklanmakta, KKVlerin tasarım stüdyosu eğitiminde nitel araştırmalarda veri kaynağı olarak kullanımının teknik ve etik yönlerini tartışmakta ve öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kullanıcı kaynaklı içerik, Kullanıcı kaynaklı video, Tasarım araştırması, İnternet araştırması etiği, Tasarım stüdyosu eğitimi

The Use of Web 2.0 Tools for Research Purposes in Design Studio Education: The Case of User-Generated Videos

Abstract

Web 2.0 tools such as blogs, vlogs, wikis, instant messaging and podcasts allow internet users to create, share and collaborate on content, and offer creative opportunities to use them for educational and research purposes. Video sharing platforms are one of the online environments that provide user-generated content (UGC). The rapid increase in the use and sharing of videos in many different fields, from private life to working life and the public sphere, from scientific and technical areas to education, has led researchers to consider online video sharing platforms as rich data sources. Despite their many benefits, the use of such media for educational and research purposes also brings various technical and ethical challenges. This study focuses on the use of user-generated videos (UGVs) on Web 2.0 platforms in design studio education for research purposes. It discusses the technical and ethical aspects of using UGVs as a data source in qualitative research in design studio education and offers recommendations.

Keywords: User-generated content, User-generated video, Design research, Internet research ethics, Design studio education

* Bu çalışma, birinci yazarın 2020'de ODTÜ FBE Endüstri Ürünleri Tasarımı ABD'nda kabul edilen "Endüstriyel Tasarım Eğitiminde Kullanıcı Kaynaklı Video İçeriği ve Canlandırma ile Bildik Olmayan Problem Alanlarının Keşfedilmesi" başlıklı doktora tezinden faydalanarak hazırlanmıştır.

* Sorumlu Yazar: gheren@eskisehir.edu.tr

1. Giriş

Blog, vlog, wiki, anlık mesajlaşma ve podcast gibi Web 2.0 araçları, internet kullanıcılarının içerik oluşturup paylaşmalarına ve işbirliği yapmalarına olanak tanır, eğitim, öğretim ve öğrenim amaçlı kullanımlar için yeni fırsatlar sunarlar (Alexveer, 2006). Web 2.0 teknolojileri, okul öncesi eğitimden yüksek öğrenime kadar farklı seviyelerde öğrenme ortamlarına girmiştir (Sherer ve Shea, 2011). YouTube ve diğer sosyal ağ siteleri, bilgiyi yaymak (Haase, 2009), bu platformlardaki materyalleri sınıf ortamına dahil etmek (Mayora, 2009) veya öğrencilerin ürettiği proje ve yorumları sergilemek (Desmet, 2009) yoluyla öğrenmeyi geliştirmek için kullanılmaktadır. Web 2.0 ortamı, öğrencilere en güncel bilgilere ve örneklerle erişme olanağı sunar, sınıf içi tartışmaları tamamlar ve alandaki en son yenilikleri gösterir. İçerikler, erişilebilir ve günceldir; web tabanlı oldukları için kolaylıkla paylaşılabilirler (Jones ve Cuthrell, 2011).

Kullanıcılar tarafından oluşturulan ve Web 2.0 ortamında paylaşılan bu içeriğe kullanıcı kaynaklı içerik (KKİ) denir. Kullanıcı kaynaklı içerik sunan çevrimiçi ortamlardan bir tanesi de video paylaşım platformlarıdır. Özel yaşamdan çalışma yaşamına ve kamusal alana, bilimsel ve teknik alanlardan eğitime kadar birçok farklı alanda video kullanımının ve paylaşımının büyük bir hızla artması, araştırmacıların çevrimiçi video paylaşım platformlarını zengin bir veri kaynağı olarak değerlendirmesine neden olmuştur (Jewitt, 2012). Çok sayıda, çeşitli, erişilebilir ve kalıcı olmalarının yanı sıra insanların inançlarını, tutumlarını ve alışkanlıklarını, ortamları ve ilişkileri belgelemeleri açısından bu videolar, birçok disiplinden araştırmacının dikkatini çekmiştir (Berry, 2004).

Birçok getirisine rağmen bu tür platformların eğitim ve araştırma amaçlı kullanımı, teknik ve etik açıdan önemli zorluklar da içerir. Bu çalışma, Web 2.0 platformlarındaki kullanıcı kaynaklı videoların (KKV'ler) tasarım stüdyosu eğitiminde araştırma amaçlı kullanımına odaklanmaktadır. Çalışmada, KKV'nin tanımı ve veri kaynağı olarak kullanımı ile tasarım stüdyosu eğitiminde KKV'lerin nasıl ve niçin kullanılabilirliği konuları ele alınmakta, KKV'lerin nitel araştırmalarda kullanımının teknik ve etik yönleri tartışılmakta ve tasarım stüdyosu eğitiminde kullanımı için öneriler sunulmaktadır.

2. Nitel Araştırmalarda Video Kullanımı

Videonun, antropoloji, sosyoloji, psikoloji ve eğitim alanlarında araştırma amaçlı olarak dikkate değer düzeyde kullanımı, çağdaş sosyal araştırmacılar için videonun önemli bir kaynak olduğuna işaret etmektedir (Haw ve Hadfield, 2011). Bu tür araştırmalarda, yazılı metinler yerine hayal gücünü tetikleyen görsel temsiller önem kazanmaktadır (Knoblauch vd., 2012). Videoyu nitel veya yorumlayıcı araştırmalar için kullanmanın, psikoloji veya mühendislik alanlarında kullanılan standart video analizi ve kodlama yöntemlerinden farklı yolları vardır (Knoblauch vd., 2012).

Nitel araştırmalarda video, katılımcı video, videografi, video üzerine mülakat (*video elicitation*) ve mevcut videoları kullanma gibi çeşitli şekillerde kullanılabilir (Jewitt, 2012; Whiting vd., 2016). Katılımcı video, katılımcılar tarafından oluşturulan ve yaşamlarının bir yönünü belgeleyen videoları esas alır (Jewitt, 2012); katılımcıların oluşturduğu videolar, video günlükleri, otobiyografi veya topluluk videoları şeklinde olabilir (Whiting vd., 2016). Videografi, insanların etkinliklerini yakalamanın bir

yolu olarak onları bağlamları içinde kaydeder (Knoblauch vd., 2012). Video üzerine mülakat, müzakereyi teşvik etmek ve katılımcıların derinlemesine düşüncelerine temel sağlamak için araştırmacı tarafından oluşturulan videoların veya mevcut videoların kullanılmasıdır. Mevcut videoları kullanma, doğrudan araştırmacı veya katılımcı tarafından oluşturulmayan videoların analizini içerir (Jewitt, 2012; Whiting vd., 2016).

Nitel veya yorumlayıcı video analizinde öne çıkan yaklaşımlar, etnografik video analizi, sıralı video analizi ve söylem veya etkileşim analizidir. İşyeri, müze, kafe gibi ortamlarda video aracılığıyla insanları doğal bağlamlarında araştırmak için araştırmacılar etnografik video analizine yönelirler (Knoblauch vd., 2012). Sıralı video analizi, videonun veri yapısıyla örtüşen bir anahtar sahnenin sezgisel olarak seçilmesidir; videonun hareketsiz görüntüler oluşturmak için ayrıntılı olarak incelenmesini, doğrulama için karşılaştırmalar yoluyla verilerin değerlendirilmesini ve nesnel bir anlama ulaşılmasını içerir (Knoblauch vd., 2012). Söylem analizi, ses ve video kayıtlarından elde edilen çözümlemelere dayanır. Amaç, insanlar arasındaki diyalogu belirli bir bağlamda incelemektir. Etkileşim analizi, diyalog analizi üzerine kuruludur ve belirli bir bağlamda etkileşim halindeki kişilere odaklanır (Ylirisku ve Buur, 2007; Knoblauch vd., 2012). Tüm bu yaklaşımlarda, elde edilen nitel veri, kodlama, kümeleme, değişkenleri ilişkilendirme, örüntüleme ve sonuçların genel kuramsal çerçevelerle ilişkilendirilmesi aşamalarından geçerek analiz edilir (Robson, 2002). Çokkipli çevriyazı (*multimodal transcription*), videoyu çeşitli şekillerde yazıya, görüntü biçimlerine ve çeşitli düzenlere dönüştürmek için kullanılır (Mavers, 2012). Çokkipli çevriyazı, konuşma, ifade, bakış, jest, hareket ve vücut pozisyonunun yazı veya görüntü olarak nasıl temsil edilebileceği ile ilgilenir (Norris, 2004). Yazıya dökülecek veriler, insanların nasıl davrandığı ile ilgili olarak davranışsal veriler altında, insanların ne istediği ve neye inandığı ile ilgili olarak da tutumsal veriler altında düzenlenebilir (Goodman vd., 2012).

3. Kullanıcı Kaynaklı İçerik (KKİ) ve Kullanıcı Kaynaklı Video (KKV)

Cep telefonları veya diğer cihazlar üzerindeki yüksek kaliteli video kameralar ile ücretsiz ve kullanıcı dostu video düzenleme uygulamaları sayesinde internet teknolojileri günlük hayatımızın bir parçası haline gelmiş ve yeni sosyal davranışların ortaya çıkmasına neden olmuştur (Tapscott ve Williams, 2006). Yeni gelişen medya içeriği üretme alışkanlıklarına, insanların hayatlarını başkalarıyla paylaşma gönüllülüğü eşlik etmektedir (Blossom, 2009). Günümüzde insanlar deneyimlerini görselleştirmekte; metinler, fotoğraflar ve videolar aracılığıyla dünyanın dört bir yanındaki akranlarına ve geniş kitlelere kendilerini ifade etmekte, internette içerik üretimi ve tüketiminde daha aktif ve işbirlikçi bir rol üstlenmektedir (Wunsch-Vincent ve Vickery, 2007).

Kullanıcı kaynaklı içerik, internet üzerinden kamuya paylaşılan, belirli bir miktar yaratıcı çaba içeren, profesyonel rutinlerin veya uygulamaların dışında, internet kullanıcıları tarafından oluşturulan içeriği ifade eder (Vincent ve Vickery, 2007). Kişisel günlükler, portfolyolar veya seyahat günlükleri gibi çeşitli KKİ türleri, araştırmacılar tarafından zengin veri kaynakları olarak değerlendirilebilir (Hardey, 2011). KKİ'ler, kullanıcıların deneyimlerini, değerlerini, davranışlarını, faaliyetlerini, ortamlarını ve bunlar arasındaki ilişkileri keşfetmek için dolaylı olarak kullanılabilir (Jewitt, 2012).

Çevrimiçi video içerik paylaşımı günümüzde önemli bir bilgi kaynağı oluşturmaktadır. Video izlemek ve yüklemek için YouTube, Blip, Dailymotion, Vimeo, Vine ve Metacafe gibi birçok ücretsiz çevrimiçi platform bulunmaktadır. Pek çok insan, çevrimiçi içerik paylaşım noktalarından, özellikle de YouTube üzerinden bilgi oluşturmakta veya bilgi aramaktadır (Oum ve Han, 2011). Bu platformlar arasında YouTube, önde gelen video paylaşım sitesidir (eBizMBA, 2018; Netpaths, 2018). 2005 yılında etkinleştirilen YouTube, bugün farklı dillerde kullanılabilen bir platformdur. Kullanım istatistiklerine göre, YouTube dünyanın en büyük ikinci arama motoru ve en çok ziyaret edilen üçüncü sitesidir. YouTube'daki video içeriğinin uzunluğu ve oranı, türüne göre değişiklik göstermektedir. "Kişiler ve Bloglar", YouTube'a yüklenen tüm videolar arasında en yüksek orana sahip kategoridir. YouTube, müzik videoları ile ünlü olsa da bu tür videolar tüm videoların sadece az bir kısmını oluşturmaktadır (Brandwatch, 2018). Birçok kişi tarafından bir eğitim aracı olmaktan çok bir eğlence aracı olarak görülse de YouTube yenilikçi ve verimli bir araştırma ve öğrenim ortamı olarak kullanılabilir (Lee ve Lehto, 2011).

3.1. Kullanıcı Kaynaklı Videoların Araştırma Amaçlı Kullanımı

Mevcut videoların veri kaynağı olarak kullanılması, araştırmacılar tarafından oluşturulan videolar yerine mevcut videolar üzerine araştırma yapılması giderek yaygınlaşmaktadır (Jewitt, 2012). Ev yapımı videolar (Chouliaraki, 2006), gözetim ve güvenlik kamerası kayıtları (Goodwin, 1994) ve kitle iletişim araçları (Adami, 2009) gibi video kaynaklarını "yeniden amaçlandırılan" birçok araştırma örneği vardır. Birçok araştırmacı KKV'leri araştırma amacıyla kullanmaktadır (Adami, 2009; Berger, 2012; Caron vd., 2017; Choi vd., 2017; Frobenius, 2014; Harley ve Fitzpatrick, 2009; Laurier, 2016; Longhurst, 2009; Lomborg, 2013; Markham, 2017; Misoch, 2014; Morrow vd., 2015; Porter ve Hellsten, 2014; Rotman vd. 2009; Xu vd., 2017).

Pink'e (2007) göre, bir araştırmacı tarafından belirli bir araştırma gündemi göz önünde bulundurularak üretilen görsel içerik, başka bir araştırmacının bakış açısına göre yeniden yorumlanabilir. Bir araştırmacı tarafından kaydedilmiş fotoğraflar, başka bir araştırma bağlamında tekrar yorumlanabilir; aynı veri kaynağı, farklı bir araştırma sorusu açısından farklı veriler sağlayabilir. Benzer şekilde, bir video, farklı bakış açılarıyla ele alınarak farklı tasarım projelerinin ihtiyaçlarına göre yeniden kullanılabilir. Örneğin, aynı video içeriği, farklı problemlere odaklanarak yararlanıldığında, araştırmacılara farklı bilgiler sunabilir. Tasarımcılar açısından tek bir video, farklı tasarım problemlerinin ortak kaynağı olabilir. Örneğin, bir "mutfak konteyneri tasarımı" projesi için videoda odaklanılan konu, malzemeleri depolama, taşıma ve getirme ile ilgili çeşitli kaplar ve durumlarla etkileşimken, "mobil dijital mutfak" projesi için mutfaktaki bilgi akışı öncelikli veri olabilir (Ylirisku ve Buur, 2007).

Belli bir araştırma kapsamında kaydedilen bir video, o araştırmacının doğrudan verisi haline gelir. Bununla birlikte, bir araştırmacı, kendi kaydetmediği ancak arşivlerdeki ya da erişilebilir çevrimiçi ortamlardaki mevcut videoları araştırma problemi çerçevesinde yeniden düzenleyebilir ve onlardan veri kaynağı olarak yararlanabilir (Jewitt, 2012). Bu durumda, mevcut videonun kendisinin doğası gereği araştırma verisi olmadığı söylenebilir; ancak bu videolar, içinden verilerin alınabileceği bir veri kaynağı olarak görev görebilir (Goldman vd., 2007).

Mevcut videolar, veri kaynaklarıdır; sistematik olarak çalışıldıktan sonra veri haline gelirler (Goldman ve McDermott, 2007). Araştırmacı veri elde etmek için stratejik olarak mevcut bir videoyu seçebilir ve kuramsal altyapı ve araştırma sorularına uygun olarak bunları belirli bir amaç için kullanabilir. Örneğin bir araştırmacı, insanların gözlemlenebilir etkileşimleriyle ilgili verilere ulaşmak için bir videoyu seçip inceleyebilir (ör. Erickson ve Shultz, 1982); bir diğer araştırmacı ise insanların değer yargıları gibi örtük söylemleri anlamak için aynı videoyu inceleyebilir (ör. Lemke, 2001).

KKV'lerin olayları bir akış içinde sunabilmesi, araştırmacının problem alanına erişmesi ve o alanı anlaması açısından KKV'leri metinlere veya hareketsiz görüntülere kıyasla avantajlı kılar. KKV'ler, akış içinde oluşan etkileşimleri kaydeden gerçek zamanlı sıralı ardışık içeriklerdir (*real time sequential media*) (Knoblauch vd., 2012); fikirleri ve olayları örnekleme olanağı sunarlar (Snelson, 2010). Bir olayın aktörlerine yönelik bakış, ifade, vücut duruşu, jestler ve konuşma tarzı gibi ayrıntıları içeren çokkipli bir kayıt sağlarlar (Jewitt, 2011, 2012). KKV'ler, diğer video kayıtları gibi uzun ömürlü ve paylaşılabilir kayıtlardır; gözden kaçmış olabilecek ayrıntıları yakalamak için tekrar tekrar görüntülenebilirler (Derry, Pea, Barron vd., 2010; Blickstad-Balas, 2017). Araştırmacılara, doğrudan erişimin tehlikeli veya zorlu olduğu ortamları dolaylı olarak ziyaret etme olanağı sağlarlar. Doğal olayların olağan seyrinin hızını değiştirebilir veya mikroskobik yaşam sahnelerini gösterebilirler (Snelson, 2010).

3.2. Kullanıcı Kaynaklı Videoların Öğretim ve Öğrenim Amaçlı Kullanımı

Kullanıcılar tarafından oluşturulan çevrimiçi videolar, öğretim ve öğrenimdeki getirileri ve zorlukları açısından alanyazında tartışma ve araştırma konusu haline gelmiştir (Snelson, 2009; 2011). Video paylaşım teknolojilerine yönelik araştırma öncelikleri hakkında Snelson, Rice ve Wyzard (2012) tarafından Delphi tekniği kullanılarak alandaki önde gelen araştırmacı katılımcılarla yapılan bir araştırmaya göre video paylaşım teknolojilerinin bireyler ve çevrimiçi video kullanımı üzerindeki etkisinin araştırılması ihtiyacından sonra ikinci en yüksek öncelik, bu videoların eğitim faaliyetleri üzerindeki etkisinin ve çeşitli öğretim ortamlarında kullanımının araştırılmasıdır. Üniversite öğrencileriyle yapılan bir diğer araştırma, KKV'leri içeren bir ders tasarlanmasının ve yürütmenin sunduğu fırsatları değerlendirmiş; öğrencilerin, çevrimiçi videoları derleyip arşivleyerek, çevrimiçi veya sınıf ortamında tartışarak verimli bir süreç yaşadıklarını belgelemiştir (Sherer ve Shea, 2011). KKV'leri pedagojik açıdan değerli bir araç olarak gören başka örnekler de vardır. Video platformları, geçmişteki olaylar, tutumlar ve yaşam tarzları hakkında bilgi edinmek açısından tarih öğretiminde (Rees, 2008); hemşirelik, klinik beceriler, cerrahi eğitim (Agazio ve Buckley, 2009; Duncan vd., 2013; Jaffar, 2012; Knösel vd., 2011; Sharoff, vd, 2011), yüzey anatomisi (Azer 2012), davranış bilimi (McNeilly, 2008) ve performans sanatları (DeWitt vd., 2013) gibi alanlarda çok zengin birer belgelik niteliği taşırlar.

Lee ve Lehto (2012), YouTube'un öğrenim amaçlı kullanımına yönelik bir araştırma yapmıştır. Bu çalışmaya göre, YouTube'u bir öğrenim kaynağı olarak kabul etme ve kullanma, platformun kullanım kolaylığı ve kullanılabilirliği ile ilişkilidir. YouTube'un, kullanımı kolay bir bilgi kaynağı olarak görülmesi, insanların bu platformu bilgi edinmek için kullanmasını olumlu yönde etkilemektedir. YouTube'un kullanılabilirliği, çokkipli

etkileşimle öğrenme olanağı sağlaması ile ilişkilidir. Kullanıcıların bilgi ihtiyaçlarına karşılık gelen güncel ve çeşitli içerikler sunması, görsel ve işitsel açıdan zengin bir duyuşal ortam içermesi ve insanların YouTube'u öğrenim amaçlı kullanabileceklerine olan inançları, bu platformun tercih edilmesini etkileyen önemli etmenlerdir (Lee ve Lehto, 2012).

Kullanıcı kaynaklı çevrimiçi videolar, araştırma ve öğrenimle ilgili tartışmaların yanı sıra yeni medya okuryazarlığını teşvik etmek, küresel vatandaşlığı ve empatiyi geliştirmek için de geçerli kaynaklar olarak görülmektedir. Dünyanın çeşitli ülkelerinden bireylerin gündelik yaşamlarının gönüllüler tarafından filme çekildiği "The Global Lives Project" (globallives.org, 2014) gibi eğitimcilerin kullanımına yönelik video arşivleri, kullanıcıları farklı coğrafyaları, kültürleri ve yaşam tarzlarını keşfetmeye ve oralarda yaşayan insanlarla empati kurmaya teşvik etmektedir.

4. Tasarım Stüdyosu Eğitiminde Araştırma Amaçlı KKV Kullanımı

Tasarım stüdyosu eğitiminin temel amaçlarından biri, öğrencilere tasarım problemlerinin nasıl yeniden çerçeveseleneceğini deneyimletmektir. Tasarım öğrencilerinin problem alanını keşfetmeleri ve bu alanla ilgili yeterli bir arka plan oluşturmaları gerekir. Bu nedenle, tasarım sürecinin erken aşamaları, konunun doğasını anlamak, problem alanını tanımak ve fırsatları belirlemek açısından önemli bir aşamadır. Tasarım sürecinin erken aşamalarında keşif araştırması için kullanıcılara doğrudan erişimin mümkün olmadığı durumlarda, kullanıcı kaynaklı çevrimiçi videolar, öğrencilerin konuyu daha hızlı bir şekilde kavramalarını sağlayabilir ve problem alanını keşfetmelerine katkıda bulunabilir. KKVler araştırma için zengin veri sağlayabilir ve öğrencilerin tasarım içgörülerini oluşturmalarını destekleyebilir. KKVler, kullanıcılarla doğrudan görüşmeden, anonim bir şekilde empatik çıkarımlara olanak sağlayabilir. Ücretsiz ve genişleyen bir kaynak olarak KKV platformları, sınırlı mesleki deneyime ve kaynaklara sahip olan tasarımcılar açısından araştırma ve öğrenme için verimli bir ortam sağlayan kişisel bir potansiyele sahiptir (Mura, 2014).

Tasarım stüdyosu derslerine çevrimiçi videoları dahil etmek, öğrencilerin gerek eğitim ortamındaki gerekse sahadaki araştırma süreçlerini destekleyen güvenli bir ortam sağlar, yerinde kullanıcı gözlemine dikkate değer bir alternatif sunar. Kullanıcıların engelliliği veya sağlık sorunları, az bilinen kültürler, uzak coğrafyalar veya zaman kısıtlamaları gibi tasarımcıların kullanıcılara doğrudan erişimini sınırlandıran durumlarda KKVler kişisel araştırma için zengin veri sağlayabilir. Hassas kullanıcı grupları ile görüşme yapmadan önce onlarla empatiyi geliştirmek için de bu videolar faydalı kaynaklar olarak değerlendirilebilir.

Tasarım sürecinde videonun bir veri kaynağı olarak kullanımı hatırı sayılır bir geçmişe sahiptir. Video, kullanılabilirlik çalışmaları, tasarım etnografyası, katılımcı tasarım ve senaryo temelli tasarım gibi yaklaşımlar için kullanılmaktadır (Ylirisku ve Buur, 2007). Kullanıcı kaynaklı videoların tasarım araştırması amacıyla kullanımı nispeten daha az araştırılan bir alan olmaya devam etmektedir. Bunun için yazarlar tarafından pediatrik muayene masası tasarımı, Serebral Palsili kullanıcılar için yürüme desteği tasarımı, itfaiyeciler ve madenciler için bot tasarımı gibi erişilmesi güç kullanıcı gruplarını veya kullanım bağlamlarını konu alan tasarım stüdyosu projelerine yönelik araştırmalar yapılmıştır (Eren ve Korkut, 2017a, 2017b, 2018).

5. Tartışma: Tasarım Stüdyosu Eğitiminde Araştırma Amaçlı KKV Kullanımına İlişkin Teknik ve Etik Konular

Bu bölümde, bir araştırma materyali olarak KKVlere ilişkin temel etik ve teknik endişeler, kapsamlı bir alanyazın taramasına dayalı olarak tartışılmaktadır; farklı disiplinlerdeki araştırmalar açısından da geçerli olan genel önerilere dikkat çekilmekte ve tasarım eğitimine özel teknik ve etik kaygılar için bir çerçeve tanımlanmaktadır.

Alanyazında, araştırma materyali olarak KKVlerle ilgili en öncelikli konu, her KKV'nin bir araştırma materyali olarak kullanılamayacağıdır. İçeriği bakımından KKV, bir olayın doğasını yakalamalı, izleyiciye orada olma hissini vermeli, olayları ve eylemleri anlaşılır hale getirmeli, olayların sırasını göstermeli ve videoyu kaydeden kişinin amacını açıklamalıdır (Goldman, 2007; Jewitt, 2012; Blikstad-Balas, 2017).

Fikri haklar kapsamında korunan bir eserin kullanımı, KKVler açısından bir diğer önemli konudur. YouTube'un fikri haklar merkezi, sunulan içeriğin hak sahibinin izni olmadan kullanılmasının ne zaman uygun olacağı konusunda farklı ülkelerin farklı düzenlemelere sahip olduğunu belirtmektedir (Patterson, 2018). YouTube kullanıcıları, içeriklerinin fikri haklarına sahip olsalar da (YouTube, 2020), bunların araştırma amacıyla kullanımı, "adil kullanım" olarak kabul edilebilir (Fiesler'den akt. Ho, 2019).

KKVlerin araştırma materyali olarak kullanımına ilişkin etik değerlendirmeler de vardır. Herhangi bir veriyi kullanan bir araştırmacı mahremiyete önem vermelidir (Bakardjieva ve Feenberg, 2001; Berry, 2004). Çeşitli çevrimiçi platformlarda kamusal ve özel alan arasındaki farkın bulanıklaşması, internet araştırması etiğinin ana konusudur. Disiplinlerarası internet araştırmaları alanında akademik bir dernek olan AoIR (*Association of Internet Researchers*, internet araştırmacıları derneği), bu alandaki zorlukları ele almak için bir dizi etik kavram sunar. AoIR, araştırmada etik kararlar vermek için iki temel etik ilkenin uygulandığı vaka temelli bir yaklaşımı önerir: Mesafelilik ilkesi (*distance principle*) ve algılanan mahremiyet (*perceived privacy*) (AoIR, 2012). Mesafelilik ilkesi, araştırmacının araştırma bulgularını sunarken çevrimiçi ortamlardaki veri açısından veri kaynağı olan kişilerin kimliğini açık etmemesiyle ilgilidir. Nicel araştırmalarda genellikle geniş kitleleri kapsayan "büyük veriler" kullanıldığından mesafe fazladır; nitel araştırmalar açısından ise genellikle tek bir veri sağlayıcının derinlemesine araştırılması söz konusu olduğundan araştırmacı ve araştırılan özne arasındaki mesafe azalır. Algılanan mahremiyet, öznenin zarardan korunmasını amaçlar. Kullanıcılar kısıtlamadan ziyade ürettikleri içeriklerin uygun akışını önemsediklerinden (Nissenbaum, 2011), bilgilendirilmiş onam almak veya kişisel bilgileri gizleyerek anonimlik sağlamak önerilir (AoIR, 2019). Vaka temelli yaklaşım, araştırmacının, çalışmanın kendi şartları içinde, disiplininin ve kültürünün gereklerini gözeterek, araştırma yöntemi, verilerin analizi ve sonuçların yayımlanmasında kendi etik yargılarını oluşturması ve gözetmesi gerektiğini vurgular (AoIR, 2012; Lomborg, 2013). Her araştırmacının, kendi kapsamı çerçevesinde, bu veri kaynaklarını kullanma nedenini, faydalanma yöntemini ve kullanılan bu kaynakların eser sahiplerinin fikri haklarını ve kimliklerini ne şekilde koruduğunu ifade etmesi önemli görülmektedir.

Patterson (2018), sistematik bir alanyazın incelemesine dayanarak, sosyal medya platformlarında kamuya açık içeriğin kullanımının etik olarak nasıl değerlendirileceği konusunda araştırmacılar arasında bir uzlaşma olmadığını belirtir. Yazarların araştırma amacıyla KKVlerin kullanımını sorunsallaştırma derecesi geniş bir yelpazede farklılık gösterir. Bazı araştırmacılar, KKVleri, veri kaynağıyla ilgili etik sorumluluğun çok az olduğu veya hiç olmadığı, insan dışı kaynakların veya ölçülebilir verilerin bir koleksiyonu olarak görür. Bazı araştırmacılar, video sahiplerinden izin aldıklarını belirtirken, diğerleri zaten kamuya sunulmuş olan bir veriyi kullandıklarını bildirirler. Yelpazenin diğer ucundaki bazı araştırmacılar ise sosyal medya verileriyle uğraşmanın belirsizlikleriyle mücadele ederek etik yaklaşımlarını ayrıntılı olarak tartışır. Bu platformları inceleyen bir araştırmacı olarak Patterson (2018), KKVleri araştırma materyali olarak kullanmanın insancıl yollarını soruşturmuş ve önerilerde bulunmuştur. Patterson, video sahiplerinin hikâyelerini dinlemeyi ve özenle kavramayı, bireylerin yokluğunda verilerin araştırmacı ile iletişim kurmasını sağlamayı ve video sahipleri için “katılımcılar” yerine “bilgilendirenler” terimini kullanmayı önermektedir.

Bu konuların yanı sıra, araştırmacı bilginin geçerliliğini de doğrulamalıdır (Tseng ve Fogg, 1999; Juffinger vd., 2009); güvenilir bilgi kaynaklarına dayanarak içerik oluşturucunun uzmanlığını değerlendirmeli ve içerikteki bilginin güvenilirliğinden emin olmalıdır (Juffinger vd., 2009; Tseng ve Fogg, 1999). Ayrıca, veri kaynağı olarak KKVlerden yararlanan bir araştırmacı, bu platformlarda düşük gelir grupları veya yaşlı yetişkinler gibi görünürlüğü az olan veya hiç olmayan gruplar olduğunu da dikkate almalıdır (Mura, 2014).

Eğitimcilerin, öğrencilerine araştırmalarında veri kaynağı olarak YouTube videolarını kullanmayı önermesi durumunda video seçiminde hangi ölçütlerin kullanılacağı konusunda çok az çalışma yapılmıştır. Üniversiteler, öğrencilerinden özerk ve bağımsız öğrenenler olmalarını bekledikleri için öğrenciler içeriğin doğruluğunu ve bir araştırma kapsamında uygulanabilirliğini kendileri belirleyebilirler. Bununla birlikte, içerik güvenliği konularının titiz bir şekilde değerlendirilmesi eğitimciler için önemli konular arasında olmalıdır (Duncan vd., 2013). Harris, (2020) eğitimcilerin bir derste kullanmak üzere KKV gibi kaynakları belirlerken nelere dikkat etmeleri gerektiği üzerine öneriler getirir. Sınıfta kullanmak üzere KKVleri seçerken, eğitimciler bunları güvenilirlik, doğruluk, ılımlılık ve desteklenebilirlik açısından eleştirel bir şekilde incelemelidir. Güvenirlik için içerik üreticisi ve içeriğin kaynağı kesin bilgilerle desteklenir. YouTube'da hemen herkes her içeriği görüntüleyebildiğinden, bunların doğruluğu başka bir konudur. Eğitimciler, sınıfa sunmadan önce bilginin ne kadar kapsamlı ve eksiksiz olduğunu düşünmelidir. İlimlilik, nesnellik ve ölçülülük anlamına gelir. Sert tonlar, genellemeler ve belirgin çıkar çatışmaları içeren videolardan kaçınılmalıdır. KKVlerin mevcut destekleyici kaynaklarla tutarlılığı, onları sınıfta kullanım için daha uygun hale getirir (Harris, 2020; Jones ve Cuthrell, 2011).

KKVler açısından en zengin kaynağa sahip olan YouTube, içerik üretenlerin ve izleyicilerin uymaları gereken kuralları 19 Şubat 2019'da tekrar düzenleyerek bir rehber yayımlamıştır. Bu rehber, Topluluk Kuralları (*Community Guidelines*) başlığı altında fikri haklar, adil kullanım, topluluk güvenliği gibi çeşitli konuları kapsamaktadır (Youtube Official Blog, 2019; Youtube, 2021).

5. Sonuç: Tasarım Stüdyosunda KKVlerin Kullanımı İçin Öneriler

KKVler, tasarımcılar için kullanışlı, erişilebilir, çeşitli, yüksek miktarda ve güncel veri sağlayan bir öğrenme ortamı olarak değerlendirilebilir. YouTube gibi sosyal platformlar, kullanım, erişim ve video yükleme kolaylığı gibi özellikleriyle öne çıkarak, bir akış içinde veri sağlayan avantajlı araçlar haline gelmektedir. Çevrimiçi videonun çok yönlülüğü, erişilebilirliği, içeriğinin genişliği ve güncelliği hem eğitimciler hem de öğrencilere araştırma süreçlerini şekillendirmede dikkate değer fırsatlar sunar. Bu genişleyen kaynakların potansiyelini araştırma ve öğrenme amacıyla kullanmak birçok getirisine rağmen önemli zorluklar da içerir. Açık erişilebilirliğine rağmen kamuya açık bu materyalle araştırma amacıyla çalışmak basit bir uğraş değildir; verinin tutarlılığı ve geçerliliği açısından teknik konulara, çalışmaya dahil edilen verileri değerlendirirken de etik konulara özen gösterilmesi gerekir. Bu çalışma, tasarım sürecinde araştırma için video kullanımı üzerine temellenerek, KKVlerin çeşitli potansiyellerini, bir araştırma materyali olarak nasıl kullanılabilirliğini, bu kullanımda dikkate alınması gereken teknik ve etik konuları ele almıştır. KKVler, güvenilirlik, doğruluk, ılımlılık ve desteklenebilirlik bakımından teknik olarak değerlendirilmelidir. AoIR tarafından da vurguladığı gibi vaka temelli yaklaşım, bu gibi materyallerin kullanımında etik ilkeleri gözetmede en makul yöntem olarak değerlendirilebilir. Bu tür araştırmalar, yöntem, yorumlama ve bulguları sunma, sonuçları yayımlama ve kültürel etmenlere özen gösterme gibi konularda her disiplinin kendi araştırma yaklaşımları ve kaygıları çerçevesinde ele alınmalıdır.

KKVlerin tasarım stüdyosunda araştırma amaçlı kullanımı açısından videolardaki verinin nicel olarak değerlendirildiği bir yaklaşımdan ziyade veriye daha derinlemesine bakmayı sağlayan yaklaşımlar önceliklendirilmiştir. Bu gibi derinlemesine araştırmalar, veriyi sağlayan içerik sahibi ve araştırmacı arasındaki mesafeyi, nicel verilerle uğraşan bir araştırmacının kıyasla daha yakın kıldığından, anonimliği zorlaştırır. Bu tür bir araştırma sürecinde sonuçların değerlendirilmesinde, verilerin kullanımının teknik ve etik açıdan etraflıca ele alınması gerekir. Tablo 1, bu değerlendirmeleri özetlemekte ve KKVlerin tasarım stüdyosunda araştırma amaçlı kullanımı için öneriler sunmaktadır. Ayrıca, araştırılan konuyla ilgili kullanıcı destek grupları veya kullanıcı grubundan temsilciler gibi paydaşlardan bir uzmanın da araştırmaya dahil edilmesi güvenilirlik ve geçerlilik açısından destekleyici olabilir (Eren ve Korkut, 2017a). Buna ek olarak, KKVler ile araştırma sürecine başlamadan önce öğrencilerin konuya ilişkin kapsamlı bir alanyazın araştırması yapmaya teşvik edilmesi, öğrencilerin güvenli video kaynakları ile konuya giriş yapmalarının sağlanması ve bir video listesi oluştururken önceden belirlenmiş ölçütler çerçevesinde videoların eğitimler tarafından değerlendirilmesi ve araştırma çerçevesine uygun olanların belirlenmesi önemlidir (Eren, 2020); bu ölçütler sayesinde öğrenciler tarafından seçilen videoların içeriğinin konuyla ilgisi ve güvenilirliği eğitimler tarafından değerlendirilebilir.

Bu çalışmada KKVlerin tasarım stüdyosu özelinde, eğitim ortamlarında öğrenme araçları olarak kullanıldığı bir araştırma yaklaşımı söz konusudur. Tablo 1'de yer alan teknik ve etik konular, dijital okuryazarlık ve internet araştırması etiği konularının öğrencilere doğru bir şekilde aktarılması açısından önemli görülmektedir. Eğitim ortamlarında, çevrimiçi medyadan faydalanılarak yapılan araştırmalarda gösterilmesi gereken özen

ve titizlik açısından bu konulardaki farkındalığın artırılması önemlidir. Sonuç olarak çalışma, KKVlerin tasarım stüdyosunda kullanımını teşvik etmekte, KKVleri tasarım stüdyosunda nitel

araştırma için kullanmayı planlayan tasarım eğitimcilerine rehberlik edebilecek öneriler sunmaktadır.

Tablo 1. Tasarım Stüdyosunda Nitel Araştırma İçin KKVlerin Kullanımına Yönelik Öneriler

Teknik konular	Videonun nitelikleri	Bir olayın doğasını yakalamalı.
		İzleyiciye orada olma hissini vermeli.
		Olayları ve eylemleri anlaşılır hale getirmeli.
		Olayların akış sırasını göstermeli.
		Videoyu kaydeden kişinin amacı açık olmalı.
Hukuki konular	Fikri haklar	Adil kullanım: Sonuç, dönüştürülmüş bir eser olmalıdır. Orijinal çalışmanın kendisi olmamalıdır.
Etik konular	Bilgilendirenlerin mahremiyeti	Bilgilendirilmiş rıza onamı alınmalı veya kimlikler gizlenerek anonimlik sağlanmalıdır.
	Veri sağlayıcısına (bilgilendirenlere) araştırmanın doğasına uygun ve doğru bir şekilde hitap etmek	Video sahiplerinden bahsederken “katılımcılar” yerine “bilgilendiriciler” teriminin kullanılması daha isabetli olur.
Temsiliyet	Görünürlüğü az olan veya hiç olmayan gruplar	Düşük gelir grupları veya yaşlı yetişkinler gibi çevrimiçi platformlarda görünürlüğü az olan veya hiç olmayan gruplar olduğu dikkate alınmalıdır.
Tutarlılık ve güvenilirlik	Güvenirlik	İçerik üreticisi ve kaynak hakkında kesin ve bütüncül bilgiye sahip olmak gerekir.
	Doğruluk	Bilginin ne kadar kapsamlı ve eksiksiz olduğunu göz önünde bulundurmak gerekir.
	İlmîlik: Nesnellik ve ölçülülük	Sert tonlar, genellemeler ve belirgin çıkar çatışmaları içeren videolardan kaçınmak gerekir.
	Desteklenebilirlik	KKVlerin mevcut destekleyici kaynaklarla tutarlılığı gözetilmelidir.
Pedagojik konular	Öğrencilerin kendi kendini yöneten ve özerk öğrenenler olması	Öğrencilerin kendi ölçütlerine karar vermelerine destek olunmalıdır.
	İçerik güvenliği farkındalığı ve titiz değerlendirme	İçerik güvenliği bilincinin oluşturulması ve eğitimciler tarafından içeriğin titiz bir şekilde değerlendirilmesi gerekir.
KKVlerin eğitim ortamlarında araştırmaya verimli bir şekilde dahil edilmesi	Uzman desteği	Kullanıcı destek grupları veya kullanıcı grubundan temsilciler gibi paydaşlardan bir uzmanın araştırmaya dahil olması verilerin hızlı ve doğru yorumlanmasına destek olacaktır.
	KKVlerin, temel bilgilerle yeterli bir arka plan oluşturduktan sonra kullanılması	Öğrencilerin konuya ilişkin kapsamlı bir alanyazın araştırması yapmaya teşvik edilmesi, bu tür kaynaklardan veri olarak yararlanırken gerekli arka planı sağlayacaktır.
	Çalışmaya başlarken konuya yönelik güvenilir video kaynaklarının sunulması	Öğrencilerin güvenli video kaynakları ile konuya giriş yapmalarını sağlamak, KKVleri veri olarak daha doğru ele almada destek olacaktır.
	Güvenirlik ve geçerlilik için ölçütlerin oluşturulması	Bir video listesi oluştururken önceden belirlenmiş ölçütler çerçevesinde videoların eğitmenler tarafından değerlendirilip araştırma çerçevesine uygun olanların belirlenmesi, bu tür veri kaynaklarından yararlanmada destekleyici bir rol oynayabilir.

Kaynakça

- Adami, E. (2009). “We/YouTube”: Exploring sign-making in video interaction. *Visual Communication*(8), 379-399.
- Agazio, J. Ve Buckley, K. M. (2009). An Untapped Resource. *Nurse Educator*, 34(1), 23–28. <http://doi.org/10.1097/01.nne.0000343403.13234.a2>
- Alexveer, B. (2006). Web 2.0: A new wave of innovation for teaching and learning? *EDUCAUSE Review* 41(2). 32–44.

- Azer, S. A. (2012). Can “YouTube” help students in learning surface anatomy? *Surgical ve Radiologic Anatomy*, 34(5), 465–468. doi:10.1007/s00276-012-0935-x
- AoIR (2012). Ethical decision-making and Internet research 2.0: Recommendations from the AoIR ethics working committee. 01 Şubat 2021 tarihinde <https://aoir.org/reports/ethics2.pdf> adresinden alındı.
- AoIR, (2019). Internet Research: Ethical Guidelines 3.0. 01 Şubat 2021 tarihinde <https://aoir.org/reports/ethics3.pdf> adresinden alındı.

- Bakardjieva, M. ve Feenberg, A. (2001). Involving the virtual subject: Conceptual, methodological ve ethical dimensions. *Journal of Ethics and Information Technology*, 2(4), pp. 233-40.
- Berger, I. (2012). YouTube as a source of data. *Psychology Postgraduate Affairs Group Quarterly* (83), 9-12.
- Berry, D. (2004). Internet research: privacy, ethics and alienation-an open-source approach. *Internet Research*, 14(4), 323-332. <http://doi.org/10.1108/10662240410555333>.
- Blikstad-Balas, M. (2017). Key challenges of using video when investigating social practices in education: Contextualization, magnification, and representation. *International Journal of Research and Method in Education*, 40(5), 511- 523. <https://doi.org/10.1080/1743727X.2016.1181162>
- Brandwatch (2018). 57 Fascinating and Incredible YouTube Statistics. 26 Aralık 2018, tarihinde
- Eren, G. H. & Korkut F. (2017a). Combining the Digital and the Analog: Exploring Unfamiliar Problem Domains through Video Blogs and Role-Playing in Industrial Design Education. LearnXDesign Conference Bildiri Kitabı içinde (s. 18-25), G. Pritchard and N. Lambert (Ed.), Londra, İngiltere, 27-30 Haziran.
- Eren, G. H. & Korkut F. (2017b). Design Exploration through Online User-Generated Video Material. ISIDE 2nd International Symposium on Industrial Design & Engineering Bildiri Kitabı içinde (s. 99-111), Nevehir, T urkiye, 15-17 Eyl ul.
- Eren, G. H. & Korkut F. (2018).  ocuklar i in Kullanıcı Odaklı Tasarım: Pediatrik Muayene Masası ve  evresi  rneđi (User-Centered Design for Children. 5th International Furniture Congress Bildiri Kitabı içinde (s. 787-805), F. Curaođlu ve M.E. Arslan (Ed.), Eski ehir, T urkiye, 1-4 Kasım.
- Eren, G. H. (2020). *Exploring unfamiliar problem domains through user-generated video content and role-playing in industrial design education*. Orta Doğu Teknik  niversitesi, Ankara.
- Erickson, F., ve Shultz, J. (1982). *The counselor as gatekeeper: Social interaction in interviews*. New York: Academic Press.
- Frobenius, M. (2014). Audience design in monologues: How vloggers involve their viewers. *Journal of Pragmatics*, 72, 59-72.
- Goldman, R. (2007). Video representations and the perspectivity framework: epistemology, ethnography, evaluation, and ethics. R. Goldman, R. Pea, B. Barron, S.J. Derry (Eds.), *Video research in the learning sciences* (s. 383-395). Lawrence Erlbaum, Mahwah, NJ.
- Goodman, E., Kuniavsky, M., and Moed, A. (2012). *Observing the user experience: A practitioner's guide to user research (2nd ed.)*. Waltham, MA: Morgan Kaufmann.
- Haase, D. (2009). The YouTube makeup class. *The Physics Teacher*, 47(5), 272-273.
- Haw, K. ve Hadfield, M. (2011). *Video in social science research*. London: Routledge.
- Hardey, M. (2011). Ubiquitous Connectivity: User-Generated Data and the Role of the Researcher (s. 87-106.), Hesse-Biber, S.N. (Ed.) (2011). *Emergent technologies in social research*. Oxford ve New York: Oxford University Press.
- Harley, D., ve Fitzpatrick, G. (2009). Creating a conversational context through video blogging: A case study of Geriatric1927. *Computers in Human Behavior*, 25, 679-689.
- Harris, R. (2020). Evaluating Internet research sources. 25 Aralık 2020 tarihinde [.](https://www.virtualsalt.com/evalu8it.htm#:~:text=The%20author%20or%20source%20of,title%20or%20position%20of%20employment adresinden alındı</p>
<p>Ho, J. C. (2019). Should Researchers Be Allowed to Use YouTube Videos and Tweets? 5 Kasım 2019 tarihinde <a href=)
- Howard, S., Carroll, J., Murphy, J., ve Peck, J. (2002). Using "Endowed Props" in Scenario-Based Design. Proceedings of the 2nd Nordic Conference on Human-Computer Interaction-NordiCHI'02, 1-10. <http://doi.org/10.1145/572021.572022>
- Jaffar, A. A. (2012). YouTube: An emerging tool in anatomy education. *Anatomical Sciences Education* 5(3): 158-164. doi:10.1002/ase.1268.
- Jewitt, C. (2012). An Introduction to Using Video for Research. National Centre for Research Methods Working Paper, 1-22.
- Jones T. ve Cuthrell K. (2011) YouTube: Educational Potentials and pitfalls. *Computers in the Schools*, 28(1), 75-85. DOI: 10.1080/07380569.2011.553149
- Juffinger, A., Granitzer, M., ve Lex, E. (2009). Blog Credibility Ranking by Exploiting Verified Content. Proceedings of the 3rd workshop on Information credibility on the web WICOW'09. (pp. 51-58). ACM. Madrid, Spain, April 20, 2009.
- Knoblauch, H., Schnettler, B., Raab, J., ve Soeffner, H. (2012) Video analysis: Methodology and methods. *Qualitative audiovisual data analysis in sociology (3rd ed.)*. Frankfurt. Peter Lang.
- Kn sel, M., Jung, K., ve Bleckmann, A. (2011). YouTube, dentistry ve dental education. *Journal of Dental Education*, 75(12), 1558-68.
- Laurier, E. (2016). YouTube: Fragments of a video-tropic atlas. *Area* (48), 488-495.

- Lee, D.Y., ve Lehto, M.R. (2012). User acceptance of YouTube for procedural learning: An extension of the technology acceptance model. *Computers and Education* (2)61, 193-208
- Lemke, J. L. (2001). Articulating communities: Sociocultural perspectives on science education. *Journal of Research on Science Teaching*, 38(3), 296-316.
- Lomborg, S. (2013). Personal internet archives and ethics. *Research Ethics*, 9(1), 20-31.
- Longhurst, R. (2009). YouTube: A new space for birth? *Feminist Review*, 93, 46-63.
- Markham, A. N. (2017). Ethnography in the digital internet era: From fields to flows, descriptions to interventions. In N. K. Denzin ve Y. S. Lincoln (Ed.), *The sage handbook of qualitative research (5th ed.)*, (s. 650-698). Thous and Oaks, CA: SAGE.
- Mavers, D. (2012). Transcribing video. National Centre for Research Methods Working Paper, 1–22. http://eprints.ncrm.ac.uk/2877/4/NCRM_working_paper0512.pdf
- Mayora, C. (2009). Using YouTube to encourage authentic writing in the EFL classrooms. *TESL Reporter*, 42(1), 1–12.
- McNeilly, D. P. (2008). YouTube and the emerging worlds of video-sharing for behavioral science education. *Annals of Behavioral Science and Medical Education*, 14(1), 25–30.
- Misoch, S. (2014). Card stories on YouTube: A new frame for online self-disclosure. *Media ve Communication*, 2(1), 2-12.
- Morrow, O., Hawkins, R., ve Kern, L. (2015). Feminist research in online spaces. *Gender, Place ve Culture*, 22, 526-543.
- Mura, G. (2014). Utilizing User-Generated Photos as a Source of Inspiration for Design Ideation. (Yayımlanmamış doktora tezi). İstanbul Technical University, İstanbul.
- Netpaths (2018). 67 video sharing websites to publish your videos. Retrieved December 26, 2018, from <https://www.netpaths.net/6-video-sharing-websites/>
- Nissenbaum, H. (2011). A contextual approach to privacy online. *Daedalus: Journal of the American Academy of Arts and Sciences*, 140(4), 32–48.
- Norris, S. (2004). Analyzing multimodal interaction. London: RoutledgeFalmer.
- Oum, S., ve Han, D. (2011). An empirical study of the determinants of the intention to participate in user-created contents (UCC) services. *Expert Systems with Applications*, 38(12), 15110–15121.
- Patterson, A. N. (2018). YouTube generated video clips as qualitative research data: One researcher's reflections on the process. *Qualitative Inquiry*, 24(10), 759-767.
- Pink, S. (2007). *Doing visual ethnography* (2. Baskı). Sage.
- Porter, A., Hellsten, I. (2014). Investigating participatory dynamics through social media using a multideterminant “frame” approach: The case of climategate on YouTube. *Journal of Computer-mediated Communication*, 19, 1024-1041.
- Rees, J. (2008). Teaching history with YouTube. Perspectives on History, 46(5). 18 Haziran 2018 tarihinde <https://www.historians.org/publications-ve-directories/perspectives-on-history/may-2008/teaching-history-with-youtube> adresinden alındı
- Robson, C. (2002). *Real world research: A resource for social scientists and practitioner-researchers*. Oxford, UK; Madden, Mass.: Blackwell Publishers, 2002; 2nd ed.
- Rotman, D., Golbeck, J., Preece, J. (2009). The community is where the rapport is—On sense ve structure in the YouTube community. In Proceedings from 4Th International Conference on Communities and Technologies (s. 41-49). New York, NY: ACM Publications.
- Sharoff, L. (2011). Integrating YouTube into the nursing curriculum. *Online Journal of Issues in Nursing* 16(3):6. DOI: 10.3912/OJIN.Vol16No03PPT03
- Sherer P. ve Shea T. (2011) Using online video to support student learning and engagement. *College Teaching*, 59(2), 56-59, DOI: 10.1080/87567555.2010.511313
- Snelson, C. (2009). Web-based videowhite for e-Learning: Tapping into the YouTube phenomenon. In H. Yang ve S. Yuen (Ed.), *Collective Intelligence ve E-Learning 2.0: Implications of Web-Based Communities and Networking* (s.147-166). Hershey, PA: IGI Global.
- Snelson, C. (2010). Web-based video for e-Learning: Tapping into the YouTube phenomenon. In H. Yang ve S. Yuen (Ed.). *Collective intelligence and e-learning 2.0: implications of web-based communities and networking* (s. 147-166). Hershey, PA: IGI Global.
- Snelson, C. (2011). YouTube across the disciplines: a review of the literature. *MERLOT Journal of Online Learning and Teaching* 7(1). 159-169.
- Snelson, C., Rice, K., ve Wyzard, C. (2012). Research priorities for YouTube and video-sharing technologies: A delphi study. *British Journal of Educational Technology*, 43(1), 119-129.
- The Global Lives Project (t.y.). 4 Nisan 2016 tarihinde from <https://globallives.org/> adresinden alındı.
- Tseng, H. ve Fogg, B.J. (1999). Credibility and computing technology. *Communications of the ACM*, 42(5), 39-44.
- Whiting R., Symon G., Roby H., ve Chamakiotis P. (2016). Who's behind the lens? A reflexive analysis of roles in participatory video research. *Organizational Research Methods* 21(2), 316-340.
- Wunsch-Vincent, S. ve Vickery, G. (2007). Participative Web: User-Created Content DSTI/ICCP/IE(2006)7/FINAL. Report presented to Working Party on the Information Economy of OECD, Organisation for Economic Co-operation and Development.
- Xu, W. W., Park, J., ve Park, H. W. (2017). Longitudinal dynamics of the cultural diffusion of Kpop on YouTube. *Quality and Quantity*, 51, 1859-1875.
- Ylirisku, S., ve Buur, J. (2007). *Designing with video: Focusing the user-centred design process*. London: Springer. ISBN:9781846289613.
- YouTube (2021). YouTube's Community Guidelines (YouTube Help). Copyright and rights management. Fair use in YouTube. 01 Şubat 2021 tarihinde <https://support.google.com/youtube/answer/9783148?hl=en> adresinden alındı
- YouTube (2021). Community Guidelines (YouTube Help). Child Safety on YouTube. 01 Şubat 2021 tarihinde https://support.google.com/youtube/answer/2801999?hl=en&eref_topic=9282679 adresinden alındı.
- YouTube Official Blog, (2019). Making our strikes system clear and consistent. 01 Şubat 2021 tarihinde <https://blog.youtube/news-ve-events/making-our-strikes-system-clear-and> adresinden alındı.